

تفسیر تطبیقی روایی - تحلیلی سوره «فتح»

با تمرکز بر اختلافات اساسی فریقین

www.ketab.ir

تألیف :

شیرین سعیدی چپانه

سرشناسه	:	سعیدی چیانه، شیرین، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	:	تفسیر تطبیقی روایی - تحلیلی سوره «فتح» با تمرکز بر اختلافات اساسی فریقین / تألیف شیرین سعیدی چیانه.
مشخصات نشر	:	گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	:	۲۴۶ ص.
شابک	:	978-622-02-3013-7
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۲۲۷ - ۲۴۶.
موضوع	:	تفاسیر (سوره فتح)
موضوع	:	تفاسیر - مطالعات تطبیقی
	:	Qur'an -- Commentaries -- Comparative studies
رده بندی کنگره	:	۸۲۶/۶۴BP
رده بندی دیویی	:	۱۸/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	:	۹۳۵۹۱۵۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیا

تفسیر تطبیقی روایی - تحلیلی سوره «فتح» با تمرکز بر اختلافات اساسی فریقین

تألیف: شیرین سعیدی چیانه

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

مشخصات ظاهری: ۲۴۶ ص

قطع: وزیری

شمارگان: ۳۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۰۲-۳۰۱۳-۷

چاپ و نشر: نوروزی - ۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ تومان

گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، پاساژ رضا، کدپستی ۴۹۱۶۶۵۷۳۷۶

Instagram: entesharatnorouzi

www.entesharate-norouzi.com

۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸-۰۹۱۱۳۷۱۹۱۱۵

entesharate.norouzi@Gmail.com

پیشگفتار

قرآن، کتابی جامع و منبع شناخت اسلام است و سخنان اهل بیت (علیهم السلام) نیز دومین مصدر شناخت این دین آسمانی است، به ویژه روایات تفسیری ایشان که تفاسیر روایی را پدید آورد؛ اما تفاسیر روایی فریقین، فقط متن روایات را ارائه می‌دهند یا تبیین اندکی از روایات (نه سند) دارند، در صورتی که نیازمند پژوهش دقیق در دو حوزه سند و دلالت هستند. مسئله اصلی در این رساله، تحلیل روایات فریقین در تفسیر سوره «فتح» با تمرکز بر اختلافات اساسی با روش گردآوری کتابخانه‌ای و شیوه پردازش توصیفی - تحلیلی است. یافته‌های تحقیق در فصل مباحث خدانشناسی نشان می‌دهد که با توجه به روایات شیعی که عمدتاً صحیح و معتبر هستند، مراد از سکینه در آیه ۴ سوره، ایمان قلبی است که سبب آرامش انسان می‌شود و معنای رحمت در احادیث اهل تسنن که به لحاظ سندی معتبرند، همسو با روایات شیعی است، زیرا مقتضای آن، ازدیاد ایمان است. همچنین طبق روایات فریقین، ذومراتب بودن ایمان، با نزول هر فریضه جدید یا انجام دادن عمل صالح، محقق می‌شود. در انتساب دست به خدا در آیه ۱۰، روایات شیعی که صحیح و معتبر هستند، بیش‌تر معنای قدرت و نصرت الهی را بیان کرده و احادیث اهل تسنن نیز، ناظر به تفسیر بد و جرایب انتساب به خدا نیستند. در تفسیر آیه ۲۷، روایات شیعی که صحیح و معتبرند، در باره حقیقت مشیت و اراده و گستره و قلمرو آن بیان شده و احادیث اهل تسنن مستقیم به آیه اشاره ندارند و گزارش‌های عمومی آن‌ها، ناظر به اصل مشیت و گستره آن در امور خوب و بد است. از اهل تسنن نیز روایتی مبنی بر گناهکار بودن آن حضرت وارد نشده، هرچند آنان با استناد به ظاهر آیه، معتقدند که ایشان مرتکب گناهان صغیره می‌شود. همچنین طبق روایات شیعه که گاهی صحیح و زمانی ضعیف هستند، «کلمه التقوی» در آیه ۲۶ بر اهل بیت (ع) تطبیق می‌شود و روایات اهل تسنن که به لحاظ سندی معتبرند، آن را به «لا اله الا الله» معنا کرده‌اند که البته ایمان به نبوت و ولایت نیز هماهنگ با روح ایمان و توحید است. در تفسیر آیه ۱۶ سوره، هیچ روایتی از فریقین، دالّ بر خلافت ابوبکر یا عمر نیست و چنین تفسیری از سوی اهل تسنن، ادعای بی‌دلیل است، چنان‌که در تفسیر آیه ۱۸ نیز هیچ روایت تفسیری از فریقین بر عدالت صحابه دلالت ندارد و نمی‌توان مستند به آیه فوق یا روایات تفسیری ذیل آن، چنین برداشتی کرد.

فهرست

مقدمه	۱۲
فصل اول	۱۳
کلیات	۱۳
نوشتار یکم. کلیات	۱۴
بیان تفسیر تطبیقی روایی - تحلیلی سوره «فتح» با تمرکز بر اختلافات اساسی فریقین	۱۴
نوشتار دوم. مبادی تحقیق (مفاهیم و تعاریف)	۱۷
۱. تفسیر تطبیقی	۱۷
۲. تفسیر روایی تحلیلی	۲۰
۳. شناسنامه سوره فتح	۲۵
زمان و مکان نزول	۲۶
نوشتار سوم. مبانی و زیرساخت‌های فکری تحقیق	۲۸
۱. حجیت خبر واحد موثق الصدور	۲۹
۲. چرایی اعتبارسنجی سندی روایات تفسیری	۳۳
۳. چگونگی اعتبارسنجی سندی روایات تفسیری	۴۱
۱. بررسی اسناد روایات شیعی	۴۱
أ. در روایات مسند	۴۱
دو یادسپاری مهم	۴۵
ب. در روایات مرسل	۴۶

۴۸.....	۲. بررسی اسناد روایات اهل تسنن
۴۹.....	۴. چرایی تحلیل دلالتی روایات تفسیری
۵۳.....	۵. معیارهای تحلیل دلالتی روایات تفسیری
۵۴.....	۱. عدم مخالفت با قرآن
۵۹.....	۶. میزان حجیت قول صحابه و تابعان
۶۱.....	فصل دوم
۶۱.....	تفسیر تطبیقی-روایی تحلیلی سوره «فتح»
۶۲.....	با محوریت مباحث خدانشناسی
۶۲.....	نوشتار یکم. چیستی و گستره‌شناسی ایمان
۶۳.....	۱. گزارش و اعتبار سنجی سندی روایات شیعه
۶۶.....	بررسی سندی
۶۹.....	روایت پنجم:
۷۴.....	۲. گزارش و اعتبار سنجی سندی احادیث اهل تسنن
۷۶.....	بررسی منبع روایت (بررسی تفسیر طبری و الدر المنثور)
۷۷.....	طبری قرآن را به سه قسمت تقسیم کرده است (طبق اقتباس از روش ابن عباس):
۷۸.....	تفسیر الدر المنثور
۸۲.....	بررسی سند روایت
۸۲.....	روایت یکم
۸۷.....	بررسی سندی روایت دوم (تشکیکی بودن مراتب ایمان)
۸۹.....	۳. تحلیل دلالتی روایات فریقین
۹۳.....	أ. ایمان در نگره لغت و اصطلاح قرآن پژوهان
۹۴.....	ایمان در مفسران متقدم
۹۵.....	ایمان از منظر مفسران متأخر
۹۷.....	ب. چیستی ایمان در روایات تفسیری فریقین
۱۰۶.....	نظر مختار در تفسیر تطبیقی آیه بر اساس روایات شیعی
۱۲۰.....	و. دیدگاه برگزیده با تکیه بر آیات و روایات

نوشتار دوم. معنای ید خدا	۱۲۱
۱. گزارش و اعتبارسنجی سندی روایات شیعه	۱۲۱
بررسی سندی	۱۲۳
۲. گزارش و اعتبار سنجی سندی احادیث اهل تسنن	۱۲۴
۳. تحلیل دلالتی روایات فریقین	۱۲۴
بحث لغوی در مورد معنای ید و اطلاقات آن در قرآن	۱۲۴
ج. معانی درست ید الهی از دیدگاه فریقین	۱۳۵
یکم. دست پیامبر اکرم (ص)	۱۳۵
نوشتار سوم. چیستی و گستره‌شناسی مشیت الهی	۱۴۴
۱. گزارش و اعتبارسنجی سندی روایات شیعه	۱۴۴
بررسی منبع روایت	۱۴۶
بررسی سندی روایت	۱۴۷
۲. گزارش و اعتبارسنجی سندی احادیث اهل تسنن	۱۵۰
بررسی سندی	۱۵۴
۳. تحلیل دلالتی روایات فریقین	۱۵۵
ب. چیستی شناسی مشیت الهی	۱۵۶
جمع بندی فصل	۱۶۲
فصل سوم	۱۶۵
تفسیر تطبیقی روایی تحلیلی سوره «فتح»	۱۶۵
با محوریت مباحث راهنما و راهبرشناسی	۱۶۶
درآمد	۱۶۶
نوشتار یکم. معنای نسبت ذنب به پیامبر اکرم (ص)	۱۶۷
۱. گزارش و اعتبارسنجی سندی روایات شیعه	۱۶۷
بررسی سندی	۱۷۰
روایت یکم:	۱۷۰